

Bruselj, 16. maj 2022
(OR. en)

8829/22

COPS 194
CIVCOM 77
CFSP/PESC 613
CSDP/PSDC 251
RELEX 602
JAI 603

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8718/22
Zadeva:	Sklepi Sveta o strateškem pristopu EU k podpori razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji nekdanjih borcev

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o strateškem pristopu EU k podpori razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji nekdanjih borcev, ki jih je Svet odobril na seji 16. maja 2022.

**Sklepi Sveta o strateškem pristopu EU k podpori
razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji nekdanjih borcev**

1. Svet ob opozarjanju na ambicije, določene v globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko EU, sklepih Sveta o celostnem pristopu EU k zunanjim konfliktom in krizam ter o varnosti in obrambi, pa tudi v strateškem kompasu, potrjuje skupno sporočilo „Strateški pristop EU k podpori razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji nekdanjih borcev“, s katerim je posodobljen koncept za podporo razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji iz leta 2006.
2. Svet priznava, da se razorožitev, demobilizacija in reintegracija nanašajo na prostovoljni proces, v katerem pripadniki in pripadnice oboroženih sil in skupin ter njihovi sodelavci in sodelavke odložijo orožje, izstopijo iz struktur poveljevanja in nadzora, preidejo v civilno življenje in se trajno reintegrirajo v lokalne skupnosti. Procesi razorožitve, demobilizacije in reintegracije, ki so v nacionalni in lokalni pristojnosti, osredotočeni na ljudi ter specifični za vsak posamezen kontekst, so politične narave in osrednjega pomena pri prehodu iz oboroženih spopadov v politično udejstvovanje in vključujoče upravljanje v bližnji soseščini EU in širše ter prispevajo k stabilizaciji ter trajnemu miru in razvoju.

3. Svet priznava, da so procesi razorožitve, demobilizacije in reintegracije večplastni ter da jih je pogosto treba podpirati v vseh fazah konflikta. Podpora za reševanje socialnih in psihosocialnih, gospodarskih, političnih, pravnih, varnostnih in zdravstvenih potreb nekdanjih borcev in bork, njihovih sodelavcev in sodelavk ter skupnosti, v katere se reintegrirajo, bi morala temeljiti na politikah, prilagojena bi morala biti konfliktnim razmeram in spoštovati bi morala pravice. EU ostaja zavezana zagovarjanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; še naprej bo dejavna tudi na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic. Ob tem znova potrjuje zavezanost zagovarjanju, varstvu in uresničevanju pravice vseh posameznikov in posameznic, da imajo popoln nadzor nad tem, kar je povezano z njihovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odločajo svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Nadalje poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.
4. Svet se zaveda različnih, posebnih in nehomogenih potreb moških in žensk ter dečkov in deklic različnih starosti, tudi pripadnikov in pripadnic narodnih ali etničnih, verskih, jezikovnih in političnih manjšin ter avtohtonih ljudstev, kot so določena v Deklaraciji Združenih narodov o pravicah domorodnih ljudstev (UNDRIP), pa tudi pomena njihovega popolnega, enakopravnega in smiselnega sodelovanja v procesih razorožitve, demobilizacije in reintegracije. Poudarja, da je treba pri prizadevanjih za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo, tudi pri merilih za upravičenost, upoštevati starost in spol.

5. Svet priznava, da lahko vključitev podpore za procese razorožitve, demobilizacije in reintegracije ter njihovih sestavnih delov v strategije v nacionalni pristojnosti prispeva k trajni politični odgovornosti vseh udeleženih akterjev. Izpostavlja pomembne povezave med razorožitvijo, demobilizacijo in reintegracijo ter drugimi procesi v podporo stabilizaciji in prehodu iz nasilnih konfliktov na trajnostni mir, pri čemer opozarja na medsebojno povezanost izhodiščnih izzivov in njihove učinke na enakost spolov. Pri tem so pomembne pobude za podpiranje mediacije, upravljanja in reforme varnostnega sektorja, tranzicijske pravičnosti, zmanjšanja nasilja na ravni skupnosti, preprečevanja radikalizacije, nasilnega ekstremizma ter spolnega in seksističnega nasilja, zaščite otrok, ki so jih prizadeli konflikti, boja proti nezakonitemu izkoriščanju naravnih bogastev ter organiziranemu kriminalu, vključno s trgovino z ljudmi, zaščite in ohranjanja kulturne dediščine ter upravljanja pretoka orožja in streliva.
6. Svet poudarja, kako pomembno je usklajevati hitro ukrepanje ter srednje- in dolgoročno prizadevanja pri uporabi zbirke orodij celostnega pristopa EU, pri čemer je treba izhajati iz skupnih in usklajenih ocen ter analize konfliktov in okoliščin. V zvezi s tem pozdravlja prispevke k procesom razorožitve, demobilizacije in reintegracije, na primer s pobudami za preprečevanje konfliktov, izgradnjo miru in mediacijo, vključno s pobudami, ki se vodijo na lokalni ravni ali na ravni skupnosti, krepitvijo zmogljivosti, dolgoročno razvojno pomočjo in spodbujanjem alternativnih virov preživljanja, ki se financirajo v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa. EU bi lahko k razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji prispevala tudi z vojaškimi in civilnimi misijami in operacijami v okviru SVOP, slednjimi v skladu s paktom o civilnih vidikih SVOP.

7. Svet poudarja pomen realističnih in prožnih prizadevanj za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo, ki so prilagojena konfliktnim razmeram in pri katerih se upoštevata starost in spol; ta prizadevanja sledijo načelom iz skupnega sporočila in so v skladu z agendami za ženske, mir in varnost, za mlade, mir in varnost ter za otroke v oboroženih spopadih, pa tudi mednarodnim pravom človekovih pravic, mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim kazenskim pravom. V zvezi s tem poudarja, da so brezpogojna in takojšnja zaščita, izpustitev in reintegracija otrok, povezanih z oboroženimi silami in skupinami, v skladu z mednarodnimi standardi o otrokovih pravicah ter agendo EU o otrocih v oboroženih spopadih in njenimi posebnimi smernicami vedno osrednjega pomena. Svet se poleg tega zaveda posebnih potreb, priložnosti in pričakovanj mladih moških in žensk v okviru razorožitve, demobilizacije in reintegracije ter poudarja, da se jim je treba v procesih razorožitve, demobilizacije in reintegracije posvetiti z aktivnim posvetovanjem, angažiranjem in participacijo, zavezuje pa se tudi, da bo v skladu s sklepi Sveta o mladih v zunanjem delovanju iz leta 2020 upošteval vidik mladih v procesih razorožitve, demobilizacije in reintegracije.
8. Svet poudarja, kako pomembno je, da EU in države članice podpirajo procese razorožitve, demobilizacije in reintegracije v tesnem sodelovanju in usklajevanju s partnerji, tudi na terenu. Pri tem so ključnega pomena Združeni narodi, Svetovna banka, Afriška unija in druge mednarodne ali regionalne organizacije, ob ustreznem upoštevanju institucionalnega okvira EU, organi države gostiteljice, akterji v soseščini in regionalni akterji ter tretje države, ki imajo enake vrednote in cilje kot EU, pa tudi civilna družba, vključno z mladinskimi organizacijami. Svet poleg tega spodbuja Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko komisijo, naj utrdita združljivost prizadevanj EU na področju razorožitve, demobilizacije in reintegracije z integriranimi standardi ZN za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo. Poudarja tudi, da je treba z ustreznim usposabljanjem in ukrepi za ozaveščanje krepiti in dati na voljo potrebno strokovno znanje ESZD in služb Komisije, delegacij EU ter misij in operacij v okviru SVOP, na primer pri mediaciji in pogajanjih.
9. Svet poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami:

- zagotovita izvajanje skupnega sporočila, da se izkoristi celoten potencial prizadevanj EU na področju razorožitve, demobilizacije in reintegracije, in jih umestita v širši kontekst splošnega sodelovanja EU s partnerskimi državami in regijami, vključno s partnerstvi in političnimi dialogi, v skladu s celostnim pristopom EU k zunanjim konfliktom in krizam;
 - zagotovita finančna sredstva in osebje za podpiranje razorožitve, demobilizacije in reintegracije, zlasti z dodelitvijo zadostnih sredstev v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa;
 - omogočita zbiranje izkušenj, tudi od izvajalskih partnerjev, organov držav gostiteljic in civilne družbe, pri čemer opozarja, da je treba redno spremljati in ocenjevati izvajanje zavez EU na področju razorožitve, demobilizacije in reintegracije ter se iz njega učiti;
 - okrepiata usklajevanje, sodelovanje in partnerstva na področju razorožitve, demobilizacije in reintegracije z ZN, mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, donatorskimi partnerji in civilno družbo;
 - spodbujata učinkovitost procesov razorožitve, demobilizacije in reintegracije kot sestavnega dela prehoda iz nasilnih konfliktov v stabilnost in trajen mir.
-